

2025. év

Szakmai beszámoló

Készítette: dr. Zima András (igazgató), Fekete Ildikó (főtitkár)

Holocaust Dokumentációs
Központ és
Emlékgűjtemény
Közalapítvány

Összefoglaló

A Holocaust Közalapítvány célja – többek között – az 1938-1945. között vallási, faji, nemzetiségi és más politikai okokból történt üldöztetés, a munkaszolgálat, a deportálások, a náci koncentrációs táborok működésének és áldozatainak elsődlegesen magyar vonatkozású dokumentációját, tárgyi emlékeit, tudományos és ismeretterjesztő irodalmát, és az e témakörhöz tartozó művészeti alkotásokat tartalmazó gyűjtemény létrehozása.

A Holocaust Közalapítvány alaptevékenysége – az alapítói okiratban foglalt célokkal összhangban – az 1938-1945. közötti vallási, faji, nemzetiségi és más politikai okokból történő üldöztetés, a munkaszolgálat, a deportálások, a náci koncentrációs táborok működésének és áldozatainak elsődlegesen magyar vonatkozású dokumentációjának folyamatos feltárása, gyűjtése, megőrzése és feldolgozása, valamint közzétételére irányul a történettudomány, az irodalom- és művészettörténet területén.

Mindezzel egyfelől a tudományos kutatók és a múzeumpedagógia, másfelől a helyi lakosság, illetve az intézménybe látogató turisták igényeit szolgálja. A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a tudományos, illetve az oktatási/múzeumpedagógiai intézményekkel szoros együttműködést kialakítva bekapcsolódjon az identitástudat-formálásba, valamint önálló, toleráns és kritikai gondolkodásra nevelés folyamatába.

Közérdekű jellege, kapcsolódása közfeladathoz, közérdekű tevékenységhez, közcélhoz:

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány – összhangban az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. § 20. pontjában foglaltakkal – az alábbi feladatnak, így közfeladatnak minősülő – közhasznú tevékenységet folytatja:

1. a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1977. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kult. tv.) 73. § (1)-(2) bekezdése értelmében a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata. Ezen állami feladat ellátása érdekében a Kult. tv. 48. § alapján a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány közérdekű muzeális gyűjteményként és kiállítóhelyként funkcionál.
2. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben (a továbbiakban: Kntv.) foglalt állami feladatok ellátásához a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány működési és szakmai programjainak megvalósítása során segítséget nyújt. A Kntv. 2. § (1) bekezdése értelmében az Alaptörvényben foglalt ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása az érettségi megszerzéséig, illetve a szakképzésről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint második szakképesítés megszerzését biztosító első szakmai vizsga befejezéséig a magyar állam közszolgálati feladata.

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány a 2025. évi szakmai és kulturális programjaival hozzájárult a kulturális örökség védelméhez. A kulturális örökség védelméről szóló 2011. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 4. § (1) bekezdése értelmében a kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. A Kötv. 7. § 11. pontja értelmében a kulturális örökség elemei közé tartoznak a kulturális javak, azaz a – Kötv. 7. § 10. pontjában foglaltak szerint – többek között az emberség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai. A Kötv. 4. § (2) bekezdése kimondja, hogy a kulturális örökség elemeit tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni, értékelní, az utókor számára megőrizni és hozzáférhetővé tenni, az 5. § (1) bekezdése pedig rögzíti, miszerint a kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, a vallási közösségek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány a közbeszerzésről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján ajánlatkérőnek minősül – amennyiben annak jogszabályban foglalt feltételei fennálltak a szakmai programjainak megvalósítása során. Azon esetekben, ahol a közbeszerzési értékhatárt nem érte el a beszerzés becsült értéke vagy nem esett a beszerzési kiviteli körbe, a közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos jogszabályokról szóló 459/2016. (XII.23.) Korm. rendelet szerint jártunk el.

A támogatásból megvalósított tevékenységekhez kapcsolódó szükséges beszerzések

megnevezés	beszerzés fajtája	ütemezése
Pr-marketing, kommunikációs költségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Állandó- és időszaki kiállítások költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Állandó- és időszaki kiállítások tervezési költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Utazási- és szállásköltségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Grafikai költségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Fordítási költségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Lektorálási költségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Tolmácsolás költségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Kutatómunka költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Hangosítás költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Rendezvénytechnika költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Installálás költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Nyomdaipari munka költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Fotózás költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Előadói díj költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Catering, reprezentáció költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Programköltségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Egyéb rendezvényköltségek	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Kis- és nagyértékű tárgyi eszközök	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.

Restaurálás költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.
Immateriális javak költségei	egyszerűsített beszerzési eljárás	2025.01.01.-2025.12.31.

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány 2025. évi szakmai alap- és eseti tevékenységei, programjai

1. Tudományos tevékenységek

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány tudományos tevékenysége gyűjteményének szakszerű, tudományos feldolgozásán alapszik. Legfőbb feladata a holokauszt emlékanyagának folyamatos gyűjtése, mentése és feldolgozása. A tudományos és közművelődési feladatokon belül folyamatosan végzett alap- és eseti munkákat.

1.1. Kutatások

1.1.1. NAGY ADÉL: Magyar nők és a holokauszt

Összefoglaló: A náci megsemmisítő politikája azonos sorsot tartogatott mindkét nem számára, mégis mást vagy másképpen élt meg egy nő és egy férfi a vézskorszak során. Sokáig a férfiak által átéltek számítottak az univerzális holokauszt élménynek, nem vették figyelembe a női túlélők hangját. Az 1980-as évektől maga a holokausztörténetírás is elkezdett foglalkozni a női holokauszttal, annak aspektusaival. A nemzetközi, angol nyelvű szakirodalomban mára megszülettek az összefoglaló történeti munkák, 2020-ban már egy historiográfiai kötet is napvilágot látott. Ezekben a munkákban a magyar nők élményei főként, sokszor egyedül az Auschwitzzal foglalkozó fejezetekben jelennek meg, mindig ugyanannak a három-négy magyar (származású) túlélőnek a visszaemlékezései által. A magyar nyelvű holokausztörténetírásban eddig csak tanulmányok, forráskiadások szintjén foglalkoztak a női holokauszt témájával, egy nagyobb, összefoglaló munka még várat magára. A kutatás célja: a magyar nők tapasztalattörténetének feltárása a holokauszt során, a deportálástól a hazatérésig, a túlélés aspektusaira koncentrálva. A kutatás során cél a tárgyi források ebvonaása, azok megszólaltatása, írott forrásokkal történő alátámasztás. Cél megmutatni, hogy az auschwitzi szelektálás során mindenüktől megfosztott nők mit éltek át, milyen tárgyakat szereztek és készítettek a koncentrációs táborban és a felszabadulás után, és mi segítette a túlélésüket.

1.1.2. LÉNÁRT ANDRÁS: Zsidó kivándorlás Palesztinába, majd Izraelbe a soát követően

Összefoglaló: 2024-ben az 1940-es és 1950-es évekből Magyarországról emigráltakal készített interjúkat, illetve a korábbi életinterjúk feldolgozását kezdte el. Ennek a csoportnak a többsége nem települt vissza Magyarországra, de a kutatás szempontjából remek kontroll csoportot alkothatnak azokkal szemben, akik visszatértek. Azt gondolhatjuk, hogy Izrael és Magyarország eltérő politikai érdekszférában tartozása miatt az 1990-es évekig erre csak kivételes esetben került

sor, a rendszerváltás utáni évtizedekre pedig már olyan erős kötődések alakultak ki az új hazában, amelyek meggátolták a visszateledést. Figyelembe kell venni, hogy nemcsak a magyar politikai berendezkedés változott, hanem Izrael társadalma is óriási ütemben alakult át. A lakossága jelentősen megnövekedett, összetétele egészen más lett, mint a korábbi évtizedekben. Ugyanígy, a korábbi markáns baloldali, kommunisztikus ideológia, és a hozzájuk kapcsolódó életmód (kibucok) visszaszorultak, és a szociális juttatásokat is csökkentették. A kilencvenes éveket talán átmeneti időszaknak tarthatjuk, de a 21. századi, kimondottan versengő, kapitalista gazdasági viszonyokkal, és a vallásos politika befolyásának növekedésével nem minden új bevándorló tudott sikeresen megbirkózni. A különböző látogatási, tanulmányi és bevándorlási programoknak köszönhetően sokan tanultak egyetemen, katonáskodtak, dolgoztak, és természetesen megkapták az állampolgárságot, mégsem tudtak gyökeret verni. A visszatérés azonban nem jelentett háttat fordítást, ellenséges érzületet, sőt, ellenkezőleg, valószínűbb a kettős magyar-izraeli identitás megszilárdulása. A távozás akár nem is végleges, mivel bizonyos szakmák esetén a poszt-modern életmód megengedi, hogy valaki a világ különböző helyein éljen és akár ugyanazt a távmunkát végezze. Ez igaz lehet az izraeli-magyar relációban is. A kutatás új szakasza ilyen témákat elemzett interjúk alapján.

1.1.3. OLOSZ LEVENTE: A magyar zsidóság második világháború alatti mentési kísérletei

Összefoglaló: 2024-ben a kutatás középpontjában a magyar zsidóság második világháború alatti mentési kísérletei álltak, amelyekhez izraeli, magyarországi és romániai levéltári források kerültek feldolgozásra. A vizsgálódás elsősorban a mentési folyamatok gyakorlati aspektusaira és a transznacionális mentőhálózatok működési mechanizmusaira irányult, míg az emlékezettörténeti vonatkozások ezúttal háttérbe szorultak. A 2025-ös évben a kutatás elsődleges célja a hálózat kutatási megközelítés időbeni kiterjesztése volt, hogy ne csak az 1944-ben fennálló struktúrák kerüljenek bemutatásra, hanem azok történeti előzményei és a kialakulási folyamat is. Ez lehetőséget ad a mentési csoportok közötti viszonyrendszerek és a hálózati struktúrák dinamikus változásainak mélyebb feltárására. Másik fontos célkitűzés egy átfogóbb, a zsidó mentések és menekülések transznacionális mintázatait vizsgáló kutatás megkezdése volt, amely a magyar példán keresztül túlmutatva, a holokauszt során alkalmazott túlélési stratégiák és mentési technikák határokön átívelő áramlását, adaptációját és fejlődését elemzi. E kutatás során különös figyelem lesz fordítva arra, hogyan terjedtek a sikeres mentési gyakorlatok az információs hálózatokon keresztül, és hogyan alkalmazkodtak a speciális helyi politikai, földrajzi és társadalmi feltételekhez.

1.1.4. BEKE ZSOLT: Az 1945 utáni hagyományörző, orthodox zsidóság léte a világháború után megváltozott társadalmi struktúrában

Összefoglaló: A folyamatban lévő kutatás több levéltár több forráskörpuszából próbálja feltárni az 1945 utáni hagyományörző, orthodox zsidóság életét a világháború után megváltozott társadalmi struktúrában. Mivel a forrásanyagot tekintve jórészt

feltáratlan területről van szó, ezért az is a feladatok közé tartozik, hogy a rendelkezésre álló forrásanyag feltárára kerüljön. Az eddigiekben a kutatás elsősorban a Magyar Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség, kisebb részt pedig a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár és az Állambiztonsági Szolgálatok Levéltárának iratanyagára irányult. A MAOIH levéltárában a háború előtti (1938), háború alatti (1941, 1942) és a háború utáni (1945-1948) évek házassági anyakönyveiből kinyerhető adatok kerültek összevetésre egymással, így a foglalkozási struktúra változásai kerültek vizsgálatra olyan időszakokban, amikor egyrészt az ún. zsidótörvények, másrészt (1945-1946 után) az egyre erőteljesebb állami gazdaságirányítás hagyott nyomot e vallásos közösség korábban többnyire organikus fejlődés során kialakult foglalkozásszerkezetén. Mindennek a célja az volt, hogy lássuk, a hagyományörző közösség (és egyénenként, tagjai) saját vallásos életkeretei (leginkább közérthető módon: szombattartását) mennyiben határozták meg a társadalmi átalakulás (kívülről erőszakolt) elemeit. A 2025-ös évben várható egy korábbi, MAOIH Levéltárban feltárt, több mint háromezer iratoldala rúgó forrásanyag (az 1945 utáni hitközségi jelentkezési lapok) teljes feldolgozása. Másrészt, az orthodox forrásokból nyert adatok összevethetőek egy szintén fővárosi, neológ közösség (Csáky-Hegedűs utcai templomkörzet) fellelhető anyagaival, ami alapján a fővárosi zsidóság diverzitására világhatunk rá pontosabb adatokkal, a társadalomstatistika eszközeivel.

1.1.5. GLÄSSER NORBERT:

a) A Magyar Nemzeti Gárda zsidó katonái az 1939. évi mentési anyagokban

Összefoglaló: Társszerzős tanulmány Ábrahám Verával (Szegedi Zsidó Hitközség Archívuma). A tanulmány a mentési kérelmek benyújtóinak társadalmi hátterét, a megjelenő érvelési módokat és a mentesítések megvalósulásának kérdését járja körül az SZSZH Archívum anyagaira támaszkodva, s más közgyűjteményi anyagokkal egészítve ki azokat. A jelenséget a mentesítéseket benyújtó társadalmi közeg és történelmi szituáció felől törekszik érthetővé tenni.

b) „Térj vissza hajlékaidba”... - orthodox válaszok gazdasági és társadalmi krízisekre az 1920-30-as évek folyamán

Összefoglaló: Orthodox zsidó mindennapok antiszemitizmus-percepciói és válságkezelési stratégiái a fővárosi orthodox intézményi sajtóban. Az orthodox sajtó (Zsidó Újság, Orthodox Zsidó Újság) több szinten tematizálta a növekvő antiszemitizmust a két világháború között: az európai/németországi zsidóságról szóló hírek egy kibontakozó zsidóüldözést mutattak be, a környező országok hírei összefonódtak a határon túlra került közösségek életének nyomon követésével, az irodalmi tárcák pedig a szétszórás alapvető tapasztalataként mutatták be a zsidóellenességet a történelmi példákból merítve megerősítést. A hitbuzgalom vallási hírei pedig a megtérés kontextusába helyezték a probléma kezelését. Az említett területeken kiterjedt sajtóanyag áll rendelkezésre a belső diskurzusok megajzolásához.

1.1.6. ÁDÁM ISTVÁN PÁL: A munkaszolgálatosok által a háború utáni számonkérésben játszott aktív szerep és társadalmi reintegrálási kísérleteinek írásos nyomai 1945-1949 között

Összefoglaló: A kutatás 2024-es elsődleges eredménye a *Képek takarásában: Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról* című tanulmánykötet megjelenése volt a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány gondozásában. Emellett jelentős eredmény, hogy egy angol nyelvű könyvfejezet "Colleagues among the persecuted: Solidarity among Hungarian forced laborers in the light of immediate post-war memoirs and retribution documents" címmel bekerült a Grzegorz Rossoliński-Liebe által szerkesztett *Operation Barbarossa and its Aftermath: New Approaches to a Complex Event* című kötetbe is, a new york-i Berghahn kiadó által megjelentetve. Ez azért is fontos, mert kutatási eredményeink így nemcsak a magyar közönség számára válnak elérhetővé, de a nemzetközi szaktekintélyek is megismerhetik azokat. A kutatás 2025-ben esettanulmányok írásával folytatódik. Ide tartozik Dr. Rubányi Imre felelősségre vonása és a Kőszegre vezényelt munkaszolgálatosok tanúvallomásai ugyanebben az ügyben. A győri zsidóság és a város körzetébe vezényelt munkaszolgálatosok, illetve gyalogmenetek a fennmaradt visszaemlékezések és hivatalos iratok tükrében. Dr. Hammer Ferenc munkaszolgálatos parancsnok esete, előlétele, parancsnoki tevékenysége és a háború utáni perében fontolóra vett védekezési kísérletei. Dr. Óriás Oszkár bírósági ügye, különös tekintettel a balassagyarmati munkaszolgálatosok kiszabadulására a helyi gettóból 1944-ben, illetve ugyanezen perben a korrupciós vádak és azok hosszú távú hatása egyes helybeli zsidó családokra. A négy esettanulmányon keresztül igyekszünk az eddigieknél pontosabban felvázolni a munkaszolgálatra kötelezett zsidóság túlélési esélyeinek változásait a háború különböző szakaszaiban.

1.1.7. GULYÁS KLÁRA - KOTICS JÓZSEF: A magyarországi roma holokauszt emlékezetpolitikai gyakorlata, a roma/cigány közösségek kulturális törekvései és kulturális reprezentációja a roma holokauszt utáni időszakban

Összefoglaló: A kutatás célja volt a magyarországi roma holokauszt emlékezetpolitikájának feltárása, különös tekintettel az emlékhelyek létrehozására, a megemlékezések gyakorlatára, valamint a roma/cigány közösségek belső emlékezet- és emancipációs politikájára. A kutatás hangsúlyos összetevője volt a roma/cigány közösségek kulturális heterogenitásának bemutatása, különös tekintettel az értelmiségiek (művészek, helyi aktorok, egyéb szereplők) szerepére az emlékezetpolitikai és a kulturális reprezentáció létrehozásában és működtetésében. Az antropológia szemléletű vizsgálat a roma közösségek émikus (belső) nézőpontjának feltárására és megjelenítésére vállalkozott. A kutatás kiterjedt azokra a nemzetközi emlékezetpolitikai és emancipációs törekvésekre is, amelyek döntő hatást gyakoroltak a magyarországi roma/cigány közösségek emlékezetpolitikai-, emancipációs-, és reprezentációs törekvéseire. A vizsgálat hozzájárult a roma holokauszt emlékezetpolitikai gyakorlatának mélyebb megértéséhez, és előmozdította a

roma/cigány közösségek belső perspektíváinak hangsúlyosabb megjelenítését a tudományos diskurzusban. A kutatás eredményei alapját képezték egy, a Roma holokauszt és roma emlékezetpolitikát középpontba állító múzeumi időszaki kiállításnak, egy magyar és angol nyelvű tanulmánykötetnek.

1.2. Tudományos, szakmai, kulturális előadások, külsős megjelenések

Név	Helyszín	Cím	Megjegyzés
<i>Horcher Eszter</i>	Pécsi Tudományegyetem – Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar	„A történelem és az ember, mint szöveg Borbély Szilárd A Testhez című művében megjelenő holokausztábrázolás megközelítése a kognitív narratológiai tükreben”	Konferencia - előadó
<i>Ádám István Pál</i>	Balassagyarmat – Helytörténeti Gyűjtemény	„Képek takarásban: Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról”	Könyvbemutató
	Bécs – Simon Wiesenthal Intézet	„Köszegi munkaszolgálatosok”	Konferencia - előadó
	SZTE-BTK	„Képek takarásban: Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról”	Könyvbemutató
	PTE-BTK	„Otthonok és társadalmi krízisek”	Konferencia - előadó
	Bécs – Yung Yiddish Wien	„Képek takarásban: Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról”	Könyvbemutató
<i>Nagy Adél</i>	Workshop - online	“Women’s Spaces of Existence – Gendered Everyday Perspectives on the Holocaust”	Workshop - előadó
<i>Jakab Attila</i>	Néprajzi Múzeum	Érzékeny tárgyak, érzékeny történetek	Konferencia - előadó
	Rábaközi Alkotó-Fejlesztő Műhely	Aszt Ágnes: ÉLET. A csornai zsidóság története.	Könyvbemutató - résztvevő
	Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány	Holokauszt megemlékezés	előadó
	Bécs	(Mis)representation of Roma and Sinti in education, museums, and memorials.	workshop - előadó
	Pannonhalmi Szent Benedek általános iskola		előadó
	Dugonics András Piarista Gimnázium	Yahad in Unum kihelyezett képzés	előadó
	MTA II. világháború története albizottság	Új világháború hajnalán. A II. világháború vége és következményei 80 év tavlátából	Konferencia - előadó
<i>Pätzke Rachel</i>	Berlin	SHOAH STORIES - EDUCATIONAL WORKSHOP	workshop - résztvevő
	Párizs	Yahad – In Unum European Teacher Training Seminar	résztvevő
	Berlin	Ständige Konferenz der NS-Gedenkorte im Berliner Raum	előadó
<i>Glässer Norbert</i>	Budapest	„Mi történt velük? Ellenállók, embermentők sorsa 1945 után I.”	Workshop - előadó
	Budapest	„Mi történt velük? Ellenállók, embermentők sorsa 1945 után II.”	Workshop - előadó
	Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kar	„Jelen és múlt között. Miben segíthetnek az egymásra épülő nemzedéki emlékezetek?”	Emiék konferencia - előadó
	OR-ZSE	Morality and Mobilization in the Hungarian Jewish Wartime Propaganda Discourses (1914–1944). - “War and	Konferencia - előadó

Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány

	Morality: Philosophical and Historical Perspectives”	
SZTE-BTK	„Kóser étel az otthon falain túl: Vásárterek, vasútállomások és üdülőhelyek kóser éttermei 1944 előtt Magyarországon”	Kutatók Éjszakája - előadó
Magyar Történelmi Társulat Egyháztörténelmi Tagozat	„Felekezetek és kulturális kölcsönhatások Magyarországon a modernitás korában”	Konferencia - előadó
Demecser Öröksége Egyesület – Szabolcs – Szatmár – Bereg Vármegyei Honismereti Egyesület	A kállói cáddiktól az újfelhértói rebbéig. Orthodox zsidó vallási reneszánsz, közösségi értékmegerősítés és felekezeti sajtó 1944 előtt. - Eltűnt közösségek: a holokauszt és a zsidóság története Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében és Kárpátalján.	Konferencia - előadó
NKE Vallás és Társadalom Kutatóintézet	A magyar zsidóság percepciói Trianonról – Fejezetek a magyar zsidóság történetéből.	Konferencia - előadó
NKE Vallás és Társadalom Kutatóintézet	A magyar zsidóság percepciói Trianonról – Fejezetek a magyar zsidóság történetéből.	Konferencia - előadó
Magyar Történelmi Társulat Egyháztörténelmi Tagozat	„Felekezetek és kulturális kölcsönhatások Magyarországon a modernitás korában”	Konferencia - előadó
OR-ZSE	Morality and Mobilization in the Hungarian Jewish Wartime Propaganda Discourses (1914–1944). - “War and Morality: Philosophical and Historical Perspectives”	Konferencia - előadó
Budapest	„Mi történt velük? Ellenállók, embermentők sorsa 1945 után I.”	Konferencia - előadó
Budapest, Bálint Ház	„Csillagos házak, védett házak, védlevelek”	Konferencia - előadó
Balassagyarmat	„Képek takarásában. Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról”	Könyvbemutató
Pécs	„Felekezeti közötti Bizottság” az emigrációban	Konferencia - előadó
Varsó	„Addressing antisemitism through education in the European Union”	Workshop - előadó
Szeged	„Képek takarásában. Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról”	Könyvbemutató
Bécs	„Képek takarásában. Pillanatfelvételek a munkaszolgálatról”	Könyvbemutató

Zima András

Lénárt András

PUBLIKÁCIÓK, KIADVÁNYOK	PUBLIKÁCIÓK SZÁMA			AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL KIADOTT KIADVÁNYOK SZÁMA		
	tudományos	ismeretterjesztő	műkritika, szakcikk	évkönyv, könyv, időszaki kiadvány, periodika, önálló kötet	kiállítási vezető, katalógus	marketing célú kiadvány, kisnyomtatvány (pl. szórólap, programfüzet)
TÖRTÉNET	24	1	1	2		
NÉPRAJZ	3	1				
TUDOMÁNYOS, FORRÁSÉRTÉKŰ	7	4	1			
ÖSSZESEN:	34	6	2	2		

1.3. Konferenciák, workshopok

1.3.1. „Embermentők és az új világ” (Workshop I.; Holocaust Dokumentációs Központ és Emlégyűjtemény Közalapítvány – Nemzeti Emlékezet Bizottsága)

Összefoglaló: Az embermentők óriási kockázatot vállalva hitükből, erkölcsi meggyőződésükből egyéni, vagy intézményes indíttatásból szemben álltak az aktuális hatalom törekvéseivel, gyakorlataival, attitűdjeivel. A világháború lezárultával egy nyugalmasabb korszak köszönt be. Az a politikai rendszer keretei között viszont gyakran önmagukat találhatták a korábban segített, kiszolgáltatott emberek helyzetében, meghurcoltatás vagy menekülés várt rájuk. A workshop olyan életutakat mutatott be, amelyek a magyarországi vagy emigrációbeli közösségek tudatában maradtak fent.

1.3.2. „Mi történt velük? Ellenállók, embermentők sorsa 1945 után” (Workshop II.; Holocaust Dokumentációs Központ és Emlégyűjtemény Közalapítvány – Nemzeti Emlékezet Bizottsága)

Összefoglaló: A vészorszakot követően a túlélők egy új és jobb világ születésében reménykedtek. Többen a gettókból, táborokból, bujkálásból felszabadulásuk pillanatában vagy a kivándorlást, elvándorlást választották, vagy a korábbi otthonukban próbálták folytatni megszokott életüket. Az 1940-es évek kibontakozott, a korábbtól gyökeresen eltérő társadalmi berendezkedésű új világ sokukat további megpróbáltatások elé állította. A workshop emberi, családi sorsokon keresztül járta körül a 20. század különböző viszonyosságait.

1.3.3. Workshop – Holocaust Közalapítvány – Osztrák Kulturális Fórum – Osztrák Szövetségi Oktatási, Tudományos és Kutatási Minisztérium – OeAD ERINNERN:AT

Összefoglaló: Az 1942-ben létesített Strasshofba külföldi kényszermunkásokat internáltak 1944 júniusáig. Abban a hónapban több ezer zsidót, főként a szolnoki, szegedi és debreceni magyar gettókból deportáltak oda. Munkára kényszerítették őket, majd az auschwitzi, bergen-belseni és mauthauseni koncentrációs táborokba vagy a theresienstadi gettóba deportálták őket. Az osztrák Szövetségi Oktatási, Tudományos és Kutatási Minisztérium megbízásából 2023-ban és 2024-ben összesen nyolc interjút készítettek olyan korabeli tanúkkal, akiket 1944-ben magyar zsidóként deportáltak az alsó-ausztriai Strasshofba, vagy más kényszermunka- és internálási helyekre. Az interjúkban arról beszélnek, hogy mi történt velük és a családjukkal a nemzetszocializmus és a háború alatt.

1.3.4. „Emlékhelyek, csoportok, funkciók” (Nemzetközi konferencia)

Összefoglaló: A modernitás az emlékezetkultúra szekularizációját hozta magával, a 20. század pedig egy új típusú emlékmű létrejöttét eredményezte. Az emlékezet egyaránt kapcsolódik csoporthoz és helyhez is. A 19. századi modern nemzeti emlékművek a vallási/felekezeti és dinasztikus emlékezet hagyományaira épültek, ezeket értelmezték újra. A világháborúk pusztítása, az elhunyt, távoli rokonok meggyászolásának lehetetlensége, sírjaik elérhetetlensége új emlékműtípusok megjelenéséhez vezetett. A kitelepítések és a népiirtás feldolgozatlan veszteségei szintén megjelentek az emlékművekben. Ez különösen igaz a holokausz pusztítására és az emlékhelyek létrehozására. Az egyén a csoport tagjaként

emlékezhet, a csoport diskurzusain és közösségi rituáléin keresztül. Az emlékhelyeket heteroglosszia veszi körül, és versengő csoportemlékekkel társulhatnak. Egy emlékhely jelentősége a csoport stratégiájában változó lehet, és létjogosultsága is viták tárgyát képezheti. A nemzetközi konferencia fórumot biztosított az emlékhelyek és a hozzájuk kötődő emlékeztörténeti alakzatok elemző bemutatásához – függetlenül attól, hogy ezek ma is használatban vannak-e, vagy éppen mentésre szorulnak.

1.3.5. „Múltpercepciók, történeti kánonok, történelemtorzítás és szocializáció. A történelem elméleti megközelítései” (Nemzetközi konferencia)

Összefoglaló: A múlt csak társadalmi és kulturális kontextusaival együtt ragadható meg, diskurzusokba, emlékezeti kánonokba szövődik bele, csoportonként eltérő értelmezései és percepciói jönnek létre. A csoport, annak kommunikációjában őrzött kulturális emlékezete ugyanolyan mértékben meghatározza, mint egy-egy nemzedék személyes élményei, tapasztalatai, melyek az értelmezés szűrőiként szolgálnak. Ezek eltérő percepciók, párhuzamos olvasatok is lehetnek, heteroglosszia jellemezheti őket, miközben más-más interszubjektivitás fedezhető fel mögöttük. A nemzetközi konferencia célja a történeti kánonok, múltpercepciók és az emlékezetben őrzött, identitást formáló múlt jelenségének vizsgálata volt. A jelenség hermeneutikai jellege ugyanakkor magával hozza történelemtorzítás lehetőségét is. Utóbbira a holokauszt vonatkozásában kiemelt figyelmet fordítottunk.

1.4. Kiállítások

1.4.1. „A meccs emberei – Zsidók és labdarúgás a két világháború között” (Időszaki kiállítás)

Összefoglaló: A labdarúgás nyugat-európai országokhoz képest későn honosodott meg hazánkban, az első futball-labda valamikor a 19. század utolsó negyedében került Magyarországra. A századfordulótól viszont viharos gyorsasággal szerzett rajongókat a sport, 1901-től bajnokságokat rendeztek, 1902-ben pedig Európában elsőként játszott Magyarország és Ausztria nemzetek közötti válogatott mérkőzést. Gyorsan fejlődött főként a főváros labdarúgása, az első világháború előtt Európa élmezőnyébe tartozott, ebben az időszakban Magyarország játszotta a legtöbb válogatott mérkőzést a kontinensen. Mivel a magyar labdarúgás a századfordulón született, Budapest polgári világában, így természetes, hogy a sportág szereplői között jelentős volt a zsidó középosztály szerepe. A klubvezetők, a mecénások és futballbírók tekintélyes része tartozott az izraelita felekezethez, de a labdarúgók között is számottevő volt az arányuk. A futball azonban nem vált „zsidó sporttá”, sokkal inkább jellemezte egyfajta sokszínűség. Időszaki kiállításunk betekintést nyújtott a korszak futballjába, e mellett négy csapat és tizenkét játékos életébe. Kiállításunk a 20. század első felében jelenetős három klub Magyar Testgyakorlók Körének (MTK), a Ferencvárosi Torna Clubnak (FTC), az Újpesti Torna Egyletnek (UTE), illetve a cionista Vívó és Athletikai Clubnak (VAC) állított emléket. Tíz kiemelkedő izraelita labdarúgó és edző egyéni sorsát mutattuk be, akik sokat tettek nemcsak a hazai, de a nemzetközi labdarúgásért is, és két olyan játékosét, akik a vérszakszak idején mentették zsidó honfitársaikat. Felidéztük a korszak hangulatát, hogy a futball hétről hétre emberek tízezreit csalta ki a lelátókra, megmutattuk azt a futballhőskort,

amelyben a magyarországi zsidóság jelentős szerepet játszott és hozzájárult a sportág hazai aranykorához.

1.4.2. „A gólesz útjain – A győri zsidóság története” (Állandó kiállítás, Győr, 2025, megnyitás 2026)

Összefoglaló: A 20. század elejére Győr önképében az ipari jelleg meghatározóvá vált, arról azonban vita folyt, hogy ez milyen utakon zajlott és kiknek volt köszönhető. Az 1920-as és 1930-as években ezt a céhes hagyományokból és a kisiparból vezették le. Az 1940-es évek elején a zsidótörvények és az antiszemita közhangulat árnyékában a gyáripar szerepét elvitatták, s így a zsidóság modernizációs szerepvállalását is. A Magyar Zsidók Lapjában megjelent apologetika nyomán elindult egy máig ható modernizáció-vita, amelyben gazdaságtörténet– a hitközségtörténet meglátásain túl – a gyáripar fontosságát támasztotta alá. A kiállítás nem ezt a vitát kívánja eldönteni, hanem fel kívánja mutatni közös produktumokat, a lokális társadalmat átszövő kapcsolathálókat és a tágabb gazdasági kapcsolatrendszert. Azt a folyamatot, amelyben a győriek, zsidók és nemzsidók együtt hozták létre a város modern arculatát. Az újabb és újabb korszakok más kontextust hoztak magukkal, a keretek változásával a zsidók és nemzsidók közötti viszonyok folyamatosan változtak. A gazdasági válságok, a háborúk, impériumváltozások töréseket okoztak az együttélésben és átrendezték a helyi kapcsolathálókat. A győri polgári életvilág szétesését hozta el a vészorszak, amelyben a magyar polgári társadalom egyik fontos eleme, a zsidóság szakadt ki szerves közegéből: mártírhálalt halt vagy túlélőként kifosztottá vált. Az állandó kiállítás öt teremben mutatja be a győri zsidóság történetét. A kiállítás a holokauszt tragédiája mellett feldolgozza, hogyan éltek együtt zsidók és nem zsidók Győrben, és a közösségek hogyan formálták a város fejlődését. A kiállítás célja, hogy a győriek és az oda látogatók is megismerjék ezt a Gazdag, tanulságokkal teli örökséget, ezzel is erősítve a város közösségi identitását és a múlt tiszteletét.

1.4.3. „A hely kötelékében” (Állandó kiállítás, Nagykanizsa, 2025, megnyitás 2026)

Összefoglaló: A kiállítás a 18. századtól jelen lévő nagykanizsai zsidó közösség több évszázados történetét mutatja be. Jelenlétük szervesen összefonódik a város fejlődésével. Munkájukkal, tudásukkal meghatározó szerepet vállaltak a kulturális, gazdasági és társadalmi élet megformálásában. A Holokauszt tragédiáját túlélő maroknyi zsidóság megtartotta hitét, tovább adta az összetartozás és a remény erejét az újrakezdéshez. Három évtizedes gyűjtőmunka eredményeként jött létre a tárlat, ami az emlékezés mellett a folytonosságot és a jövő iránti felelősséget is hangsúlyozza. Szervezetünk a 2025. évben készítette el az állandó kiállítás koncepcióját, forgatókönyvét, szakmai és tartalmi elemeit.

1.4.4. Munkacím: Roma holokauszt és roma emlékezetpolitika (időszaki kiállítás, 2025, megnyitás 2026)

Összefoglaló: Új időszaki kiállítás tervezésének megkezdése. A kiállítás alapjául szolgál az a 2025. évben folyó kutatás, melynek célja a magyarországi roma holokauszt emlékezetpolitikájának feltárása volt, különös tekintettel az emlékhelyek létrehozására, a megemlékezések gyakorlatára, valamint a roma/cigány közösségek belső emlékezet- és emancipációs politikájára. A vizsgálat hozzájárult a roma holokauszt emlékezetpolitikai gyakorlatának mélyebb megértéséhez, és előmozdította a roma/cigány közösségek belső

perspektíváinak hangsúlyosabb megjelenítését a tudományos diskurzusban. A kutatás eredményei alapját képezte egy, a Roma holokauszt és roma emlékezetpolitikát középpontba állító múzeumi időszaki kiállításnak. A kiállítás megnyitásának időpontja 2026 tavasz. A Holocaust Közalapítvány a 2025 évben a kutatás alapján elkészítette az időszaki kiállítás forgatókönyvét, tartalmi elemeit, illetve megkezdte az időszaki kiállítás tervezési munkálatait.

1.5. Online folyóirat, Kötetek

1.5.1. Hurbán 2025/1

Összefoglaló: A folyóirat A) tanulmányi blokkja a HDKE 2025-ös időszaki kiállításához kapcsolódóan mutatta be, hogy a zsidóság – elsősorban a városi fiatalok révén – milyen szerepet játszott abban, hogy Magyarország már a 20. század elején számottevő tényezővé vált Európa labdarúgásában. A B) tanulmányi blokk központi témája a cigányság, de helyett kapott benne a zsidó orvosok tragédiája is a Horthy-korszakban. A folyóirat utolsó blokkjában a közelmúltban megjelent könyvek recenziói kaptak helyet, amelyeket döntően a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány munkatársai írtak.

1.5.2. Hurbán 2025/2

Összefoglaló: A folyóirat A) tanulmányi blokkja a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány által 2024. május 30-31-én megrendezett „A holokauszt múzealizációjának recens kihívásai. Múzeumok és emlékhelyek: a holokauszt megemlékezés terei” nemzetközi konferencia angol nyelvű tanulmányait tartalmazta. A B) tanulmányi blokkban a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány által 2025. szeptember 16-17-én, az első világháborút követő impériumváltásról és annak kihatásairól a határon túli magyar közösségekre szervezett konferencia magyar nyelvű előadásai kaptak helyet. A folyóirat utolsó blokkjában a közelmúltban megjelent könyvek recenziói kapnak helyet, amelyeket döntően a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány munkatársai írtak.

1.5.3 Hurbán különszám – 2025/1

Összefoglaló: „Jákob sátrai, Izrael hajlékai. Sokszínű lokális izraelita világok helytörténeti perspektívában a 19-20. század Magyarországon”. A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány 2024-ben elkészítette a tanulmánykötet magyar, illetve angol nyelvű verzióját. A kétnyelvű kötet kiadására és bemutatására a 2025-ös évben került sor.

1.5.4. Hurbán különszám – 2025/2

Összefoglaló: Az angol – magyar kétnyelvű különszám az ELTE és a Svájci Nagykövetség közös szervezésében 2024. november 28-án megrendezett „A magyar zsidóság üldözése és mentése 1941–1945 között” című konferencia tanulmányait tartalmazza.

1.5.5. Gabriel Waldman: „Fihla do Commandante”

Összefoglaló: Gabriel Waldmann „Fihla do Commandante” című könyvének magyar nyelvű fordítása és kiadása. Gabriel Waldman 1938-ban született Magyarországon, zsidó családban. A második világháború idején a náciizmus hatalomra emelkedésével elvesztette majdnem egész családját lengyelországi koncentrációs táborokban. 1949-ben Németország vereségét

követően és a magyarországi kommunista hatalomátvétel nyomán anyjával előbb Ausztriába menekültek, ahol két évet töltöttek, majd Brazíliába mentek, ahova 1952-ben érkeztek meg. A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány a 2025. évben a kötet Magyar nyelvre fordítását elvégezte. A magyar nyelvű kötet a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány gondozásában a tervek szerint 2027. év első felében jelenik meg.

1.5.6. Székesfehérvár és környéke zsidósága a 18. század elejétől az első világháborúig

Összefoglaló: Székesfehérváron és környékén a mai napig számos olyan épített és szellemi örökséggel találkozunk, ami az itt élt zsidóságnak köszönhető. Számos épület, ipari és kereskedelmi létesítmény, neves személyek – mint például a neves orientalista Goldziher Ignác –, számos egykori társadalmi és jótékonyági egyesület forrásai, képeslapok, újságcikkek tárják eléink az egykor népes izraelita felekezet tevékenységét és mindennapjait. A vészidőszak után a közösség létszáma erőteljesen megcsappant, azonban emlékei megmaradtak, amelyek azt mutatják, hogy milyen jelentős szerepük volt Székesfehérvár és környéke gazdaságában, társadalmában, politikai életében és mindennapjaiban. A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány a 2025. évben elkészítette a kötet kéziratát. A kötet a Székesfehérvár Megyei Jogú Város önkormányzatával közösen jelenik meg. A megjelenés időpontja egyeztetés alatt van.

1.5.6. Gergely Anna: Az emlékezés arcai. Székesfehérvári és Fejér megyei holokauszt túlélők tanúságtételei

Összefoglaló: A kötet a székesfehérvári, tágabb kitekintésben a Fejér vármegyei zsidóság holokauszthoz vezető útját mutatja be. Fontos forrásközlésként másfél tucatnyi interjút hoz az 1990-es évek második feléből, amelyet Steven Spielberg amerikai filmrendező által kezdeményezett Shoah Túlélők Vizuális Történelmi Alapítvány a Holocaust túlélőivel vett fel. A kötetben szereplő interjúk nagy többségét Gergely Anna készítette. Különböző levéltári iratok és a Deportáltakat Gondozó Országos Bizottságnak (Degob) a hazatérőktől 1945–1946-ban felvett jegyzőkönyvei mellett a városból ez a legjelentősebb forrásanyag a zsidóüldözések, munkaszolgálat, deportálás, zsidógyilkosság – és a túlélés éveiből. Az üldöztetés éveiből, és kiemelten 1944 eseményeiből a kötet újszerűségét az adja, ahogyan leírja zsidó életet a holokauszt alatt, előtt és után. A kötetet a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány a 2025. évben megszerkesztette. Jelenleg a kézirat tördelési munkálatait kezdte meg az intézmény. A könyv kiadása 2026. első felében történik meg.

1.5.7. "Gyerekek a háború viharában" Életek, sorsok, traumák – szerkesztette: Virányi Péter

Összefoglaló: Évszázadokon keresztül a gyermek volt a társadalom legsérülékenyebb pontja: gyermekhaláloság, járványok, hadi dúlások egyaránt bizonytalanná tették egy-egy evilágra jött élet felnövekedését. Bár a gyermekjóléti problémák teljes egészükben később sem szűntek meg, a 20. században a „faji” és egyéb politikai ideológiák mentén az eszközként kezelés és a torz társadalomtervezés által veszélyeztették a gyermekek egy részét. Ez a kötet olyan társadalmi és történelmi helyzeteket mutat be, amelyek áldozatai a legvédtelenebbek lettek: „faji” alapon halálba küldött vagy kívánatosnak tekintett gyermekéletek, ideológiák által felhasznált fiatakorúak, és a túlélésükért harcoló gyereke jelennek meg benne, akik

felfoghatatlan borzalmakat éltek át. A 20. század derekán szétszakított, táborokba vitt családok gyerekei és vészkorszakot a fővárosban bujdokolva túlélő fiatalok egyaránt intézményesülő gondoskodásra szorultak. Ezek lehetséges útjait is felmutatja a kötet, ahogyan az elhallgatásokat, sebzettségeket is, amelyet a második világháború pusztítása hagyott maga után. A kéziratot a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány a 2025. évben befejezte (szerkesztés, tördelés, grafikai tervezés). A kötet 2026. elején kiadásra került.

1.6. Áldozati nevekkel kapcsolatos tevékenységek

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány az emberi méltóság tiszteletével örökíti meg az áldozatok neveit, legfontosabb adatait, arcukat és történetüket. A több, mint fél millió magyar áldozat kilétének megállapítása kitartó kutatómunkát igényel. Intézményünk megnyitása óta folyik erre vonatkozó kutatás. A múzeum belső udvarát körülvevő nyolc méter magas üvegfalon állítunk emléket a magyarországi áldozatoknak. A látogatókat adatbázis segíti a hozzátartozók nevének megtalálásában. A munkacsoport folyamatosan végzett alap- és eseti munkákat.

Adatok a 2025. évre vonatkozóan:

- az Áldozati adatbázis 228.430 nevet tartalmaz, amiből 187.012 név szerepel az Emlékfalon. A névsorok, az áldozati adatlapok feldolgozása folyamatos, évre lebontva nem nyerhető ki információ az adatbázisból. 37 darab nyilvántartásba vett listából összesen 4928 áldozati név került rögzítésre, vagy adatokkal történt kiegészítése. Ezen felül 1567 név került biztosan jóváhagyásra. (Egy névvel többen, többször foglalkoznak, mielőtt felkerül az Emlékfalra.) Az áldozati adatlapokat a beérkezésük utáni napokban feldolgoztuk, hogy mielőbb kutathatóak legyenek. A bejelentők gyakran küldenek további információkat, amivel ki tudjuk egészíteni az adatlapot. (Megjegyzés: a statisztikából le lett vonva az Emlékfalon duplumként, valamint csillagosként – *a forrás szerint nem eldönthető, hogy áldozat volt-e a személy* – jelzett számokat, így a pontos szám jelenleg 228.430 fő.)
- A hozzátartozók, leszármazottak, valamint a kutatók, helytörténészek érdeklődése folyamatos, a Nevek munkacsoporthoz a 2025-ös évben 179 darab új áldozati adatlap érkezett magánszemélyektől. Mind a 179 darab adatlap bekerült az adatbázisba.
- 2025-ben 3 emléktáblán, összesen 1495 újonnan azonosított áldozati név került fel az Áldozatok Emlékfalára.
- Megjegyzés: a nevek rendszer (maga a szoftver) frissítésére a 2027-es évben a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány forrást kíván biztosítani.

1.7. Gyarapodási adatok

SZAKÁG	TÁRGYÉVI GYARAPODÁS (DB)			ÖSSZES MEGLÉVŐ ÁLLOMÁNY		
	egyedi leltározott tárgy	egyedi leltározatlan tárgy	szekrénykataszteri anyag	egyedi leltározott tárgy	egyedi leltározatlan tárgy	tárgyévben revízió alá vont kulturális javak száma (db)
TÖRTÉNET		5		1725	46	0
EGYÉB GYŰJTEMÉNYI ANYAG		113		7113	1069	0
EREDETI, FORRÁSÉRTÉKŰ (ARCHÍV) FÉNYKÉPEK		258		3805	1161	0
ADATTÁRI GYŰJTEMÉNY				1894	78	0
ADATTÁRI FOTÓK				51	1	0

KÖNYVTÁRI GYŰJTEMÉNY	TÁRGYÉVI GYARAPODÁS		LELTÁROZOTT ÁLLOMÁNY	LELTÁROZATLAN ÁLLOMÁNY	TÁRGYÉVBEN REVÍZIÓ ALÁ VONT ÁLLOMÁNY
	vásárlás útján	csere és ajándék útján			
KÖNYV (KÖTET)	87	123	9196	1500	0
EGYÉB DOKUMENTUM	8	1	169		

TÁRGYÉVBEN ÁLLOMÁNYVÉDELMI KEZELÉSBEN RÉSZESÜLT MŰTÁRGYAK SZÁMA	TISZTÍTOTT	KONZERVÁLT	RESTAURÁLT	PREPARÁLT	FERTŐTLENÍTETT
			59		

MŰTÁRGY-NYILVÁNTARTÁSI TEVÉKENYSÉG	TÁRGYÉVI GYARAPODÁS	ÖSSZES MŰTÁRGY
NYILVÁNTARTÁSI ADATAIVAL SZÁMÍTÓGÉPEN RÖGZÍTETT, NEM AUDITÁLT GYŰJTEMÉNY(EK)BEN NYILVÁNTARTOTT MŰTÁRGYAK SZÁMA ÖSSZESEN		13211
DIGITÁLISAN FELDOLGOZOTT, ONLINE ELÉRHETŐ MŰTÁRGYAK SZÁMA		1219
DIGITÁLISAN FELDOLGOZOTT, VALAMILYEN ADATHORDOZÓN OFFLINE ELÉRHETŐ MŰTÁRGYAK SZÁMA		941
DIGITÁLISAN SZÜLETETT KULTURÁLIS JAVAK SZÁMA (DB)		440

1.8. Publikációk, kiadványok

SZAKÁG	PUBLIKÁCIÓK SZÁMA (A MUZEÁLIS INTÉZMÉNYBEN DOLGOZÓ KUTATÓK TANULMÁNYAI)			MIN. 3000 KARAKTER HOSSZÚ ONLINE PUBLIKÁCIÓK SZÁMA	A MUZEÁLIS INTÉZMÉNY ÁLTAL KIADOTT KIADVÁNYOK SZÁMA		
	tudományos	ismeretterjesztő	műkritika, szakcikk		évkönyv, könyv, időszaki kiadvány, periodika, önálló kötet	kiállítási vezető, katalógus	marketing célú kiadvány
TÖRTÉNET	13	4	8	4	2		

TUDOMÁNYOS KUTATÓI ÉS SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

TUDOMÁNYOS FOKOZATTAL RENDELKEZŐK SZÁMA	4
EBBŐL EGYETEMI DOKTORI FOKOZATTAL RENDELKEZŐK SZÁMA	4
AZ INTÉZMÉNY SAJÁT KUTATÁSI TÉMÁINAK SZÁMA	2
MÁS (HAZAI ÉS KÜLFÖLDI) KUTATÓHELYEKSEL KÖZÖS KUTATÁSI TÉMÁINAK SZÁMA	2
MUNKATÁRSÁK ÁLTAL TEREPEEN TÖLTÖTT NAPOK SZÁMA	75
MUNKATÁRSÁK ÁLTAL TARTOTT ELŐADÁSOK SZÁMA	44
EBBŐL TUDOMÁNYOS ELŐADÁS	21
EBBŐL ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁS	23
MUNKATÁRSÁK HAZAI ÉS NEMZETKÖZI KONFERENCIA RÉSZVÉTELEK SZÁMA	3
FELSŐFOKÚ INTÉZMÉNYBEN OKTATÓTEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK SZÁMA	4
ELKÉSZÜLT KIÁLLÍTÁSI FORGATÓKÖNYVEK SZÁMA	3
JÓVÁHAGYOTT KUTATÓNAPOK SZÁMA	50

2. Oktatás, múzeumpedagógia

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány egyik legfontosabb tevékenysége alapítása óta a holokauszt történéseinek a magyarországi oktatásba való aktív részvétele, a magyar holokauszt megismertetésének segítése és támogatása. Múzeumpedagógiai tevékenységünk legfőbb célja a látogatói létszám növelésében, tanároknak a pedagógusképzésbe történő szervezett és ütemes bevonásában, új, interaktív – diákközpontú – kiállítások megvalósításában foglalható össze. Sokoldalú és tartalmas programjainkat külön ajánljuk tanároknak és diákoknak. A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány az előzetesen jelentkező diákcsoportoknak nem csak interaktív tárlatvezetést kínál, hanem múzeumpedagógiai programokat is. A kiállítások megtekintése mellett, a hozzánk látogató iskolás csoportok részt vehettek történelmi, irodalmi vagy toleranciafoglalkozásokon. Ezen interaktív órák abban segítették őket, hogy a holokauszt egy-egy aspektusát alaposabban megismerhessék. A múzeumpedagógiai munkacsoport folyamatosan végzett alap- és eseti munkákat (tananyagbővítés; meglévő tanórák továbbfejlesztését, interaktív elemekkel való bővítését; újabb tematikára épülő tanórák kidolgozását; múzeumpedagógiai kiejánlók folyamatos készítését; tematikus oktatási hetek szervezését).

2.1. Oktatási segédanyagok

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány oktatási anyagai, amelyek általános- és középiskolás tanulók számára lettek kifejlesztve, szabadon hozzáférhetőek, a honlapról (<https://hdke.hu/online-oktatasi-anyagok/>) könnyedén letölthetőek. A tanulók befogadóképességének és érzékenységének megfelelően, az iskolákban folyó holokausztoktatás segítésére és kiegészítésére ajánljuk. Az oktatási segédletek egyik legfontosabb célja a történelmi tények olyan pedagógiai megközelítése, amely érzelmileg megérinti és erkölcsileg elgondolkodtatja a tanítványokat. Nem az információk halmozása, a borzalmak fizikai oldalai, hanem az emberi viselkedés áll középpontjukban.

2.2. Rendhagyó kerekasztal beszélgetések diákcsoportok számára - "A hazai zsidó közösségek sorsa a vészkorszakot követően"

Összefoglaló: A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány rendhagyó kerekasztal beszélgetés sorozatot hirdetett diákcsoportok számára a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja alkalmából. A programok középpontjában a vészidőket követő időszak, valamint a modern világ zsidó közösségi életének újjáépítése, kihívásai és megőrzése álltak. A beszélgetéseken különböző irányzatokhoz tartozó rabbik, valamint Magyarországon ismert közzereplők és művészek osztották meg gondolataikat. A rendhagyó kerekasztal beszélgetések az Emlékhét keretén belül négy alkalommal kerültek megrendezésre (2025. április 8. – résztvevők: Bíró Kriszta színésznő, Kardos Péter főrabbi, Lénárt András HDKE); 2025. április 9. – résztvevők: Kollár-Klemencz László zenész, Frölich Róbert országos főrabbi, Zima András HDKE; 2025. április 9. – résztvevők: Bezerédi Zoltán színész, Verő Tamás főrabbi, Lénárt András HDKE; 2025. április 10. – résztvevők: Beck Zoltán zenész, Szántó-Várnagy Binjomin rabbi, Zima András HDKE).

2.3. Pedagógusképzések, szemináriumok

2.3.1. Yahad in Unum

Összefoglaló: A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány a francia Yahad-In Unum holokauszt-kutató szervezettel közösen szervezte meg a 9. „Holokauszt golyók által” (I. SZINTŰ) szemináriumát tanárok számára. Az eseményre 2025. szeptember 19-20-án került sor Budapesten. A Yahad-In Unum egy párizsi székhelyű, nonprofit szervezet, amelyet 2004-ben alapított Patrick Desbois atya. A szervezet célja a kelet-európai zsidók és romák ellen elkövetett tömeges kivégzések helyszíneinek szisztematikus azonosítása és dokumentálása. A helyszíni vizsgálatok során a szervezet több mint 8000 nem zsidó szemtanúval készített interjút, és több mint 3100 tömeges kivégzési helyszínt azonosított Kelet-Európában. Ez az egyedülálló gyűjtemény szemtanúk vallomásait, levéltári fordításokat, valamint aprólékos nyomozati munka során gyűjtött igazságügyi bizonyítékokat tartalmaz (<https://www.yiu.ngo/en>). A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány és a Yahad-In Unum 2017 óta közösen szervez szemináriumokat európai tanárok számára, amelyek a holokauszt történetének egy kevésbé ismert fejezetére – az úgynevezett „Holokauszt golyók által” időszakra – összpontosítanak. Ezek a szemináriumok történelmi betekintést, oktatási anyagokat és műhelyfoglalkozásokat kínálnak. A programot a résztvevők és a szervezők egyaránt jól fogadták, ami aláhúzza a pedagógusok képzésének fontosságát a történelem ezen gyakran figyelmen kívül hagyott aspektusáról. A 2025. évi kétnapos szemináriumon 20 tanár vett részt Magyarországról, Szlovákiából, Csehországból, Lengyelországból, Ausztriából, Szlovéniából, Horvátországból, Bosznia-Hercegovinából, Szerbiából, Montenegróból, Albániából, Koszovóból, Észak-Macedóniából, Romániából, Bulgáriából és Németországból. A szemináriumon további előadások hangzottak el a magyar zsidók tömeges lelövéséről, különös tekintettel az ukrajnai Kamanyec-Podolszkij régióban 1941-ben elkövetett mészárlásokra. A Yahad-In Unum előadásai mellett ezen

események egy magyarországi szakértője nyújtott további betekintést, hozzájárulva a tudás és a kutatási eredmények cseréjéhez.

2.3.2. "Füstbe szállt életek" – akkreditált nemzetközi távoktató tanári továbbképzés

Összefoglaló: A „Füstbe szállt életek” nemzetközi távoktató továbbképző program otthon, internetről is teljesíthető, akkreditált továbbképzési lehetőséget nyújt tanárok számára. A távoktató tanfolyam 60 órás. Tananyaga bemutatja a modernkori üldöztetés, az egyedi népi történetek legfontosabb európai szakaszait, külön hangsúlyt helyez a magyarországi események jellegzetességeire. Az 355/11/2022 számú akkreditált programot teljesítő pedagógusoknak 60 órát igazolunk.

3. Informatikai fejlesztések - 2025

Összefoglaló: A 2025. évben megvalósult informatikai fejlesztés célja az volt, hogy az intézmény informatikai környezete megbízhatóbb, biztonságosabb és a mindennapi munkavégzés szempontjából hatékonyabb legyen. A beruházás nem egy meghibásodás utólagos elhárítását szolgálta, hanem egy átgondolt, megelőző jellegű korszerűsítés volt, amely több területre is kiterjedt.

A fejlesztés érintette a kliens gépek és perifériák cseréjét, a vezeték nélküli hálózat és a hálózati infrastruktúra megújítását, a mentési rendszer kialakítását, a szünetmentes tápegységek felújítását, a szerverszoba átalakítását, valamint webes és szoftveres rendszerek hibajavítását és továbbfejlesztését.

A legszélesebb körben érzékelhető eredmény a korábbi, 8-10 éves számítógépek lecserélése modernebb, gyorsabb és biztonságosabb eszközökre. Ez nemcsak a napi munkavégzést teszi gördülékenyebbé, hanem azért is lényeges, mert a régi gépek jelentős része már nem felelt meg a Windows 11 rendszerkövetelményeinek. Mivel a Windows 10 hivatalos támogatása 2025 októberében megszűnt, a csere biztonsági és működési szempontból egyaránt elkerülhetetlen volt. A támogatás nélkül maradó rendszerek ugyanis nem kapnak több biztonsági frissítést, ami komoly kockázatot jelentene az intézményi adatok védelme szempontjából.

A vezeték nélküli hálózat korszerűsítésével stabilabb és gyorsabb Wi-Fi áll rendelkezésre az épületen belül. A korábbi eszközök már nem támogatták megfelelően azt a frekvenciasávot, amelyet a mai okostelefonok, laptopok és egyéb eszközök használnak. Az új hozzáférési pontoknak és a kapcsolódó hálózati elemeknek köszönhetően javult a lefedettség, csökkentek a kapcsolódási problémák, és megbízhatóbbá vált az internetelérés. A korábbi szoftveres vezérlés helyett egy dedikált hardveres megoldás biztosítja a hálózat központi irányítását, ami stabilabb és kiszámíthatóbb működést tesz lehetővé.

Kiemelten fontos eredmény a mentési rendszer megújítása. A korábbi megoldás elavult NAS eszközökre és több éves merevlemezekre épült, amelyek már nem tudták kiszolgálni a megnövekedett tárhelyigényt. Az új mentési háttér nagyobb kapacitást és biztonságosabb adattárolást biztosít, megfelelő tartalékkal a jövőbeni bővítésekhez is. A rendszerhez kapcsolódóan külső merevlemezekre ügynevezett offsite mentések is készülnek, vagyis az adatokról az intézményen kívül is van biztonsági másolat. Ez azért lényeges, mert egy esetleges meghibásodás, véletlen törlés, kibertámadás vagy fizikai esemény (például tűz vagy áramütés) esetén az adatok visszaállíthatósága a zavartalan működés alapfeltétele.

A szünetmentes áramellátás felújítása szintén a biztonságos működést szolgálja. Az épület tápellátását biztosító akkumulátorok már 8 évesek voltak, miközben az ilyen eszközök cseréje 5 év felett indokolt a

megbízható működés érdekében. Emellett a szerver szünetmentes tápegysége akkumulátorhibát jelzett, ami szintén szükségessé tette a beavatkozást. A felújítással csökkenthető annak kockázata, hogy egy áramszünet vagy hálózati ingadozás miatt leálljanak a kritikus informatikai eszközök, szerverek vagy hálózati berendezések. Ez különösen az adatok védelme és a folyamatos rendelkezésre állás miatt fontos.

A szerverszoba átalakítása és rendezése átláthatóbb, biztonságosabb és könnyebben karbantartható műszaki környezetet eredményezett. A már nem használt telefonközpont és a régi szerverek elbontásával, a passzív hálózati elemek kibontásával, valamint az erősáramú hálózat felülvizsgálatával és új, megfelelő minőségű elosztósorok telepítésével csökkent a hibalehetőségek száma. Az így rendezett szerverszoba a jövőbeni üzemeltetést is jelentősen egyszerűbbé teszi.

A szoftveres és webes fejlesztések révén javult a rendszerek használhatósága és elérhetősége. A nevek rendszerének hibája, amely közel másfél éve akadályozta a megfelelő működést, sikeresen javításra került. Ehhez kapcsolódóan egy új funkció is megvalósult: a nevek immár közvetlenül a hdke.hu oldalon is kereshetők, ami érdemben javítja a rendszer elérhetőségét és használhatóságát. A főoldal átalakításával az intézmény külső megjelenése is korszerűbbé vált.

Összességében a projekt eredményeként az intézmény informatikai környezete korszerűbb, biztonságosabb és megbízhatóbb lett. A fejlesztés nem öncélú eszközbeszerzés volt, hanem olyan beruházás, amely a mindennapi működés stabilitását, az adatok védelmét, a munkatársak hatékonyabb munkavégzését, valamint a jövőbeni bővíthetőséget egyaránt szolgálja.

A megvalósult fejlesztés hosszabb távon csökkenti a meghibásodásokból, az elavult eszközökből és az esetleges adatvesztésből eredő kockázatokat, miközben modernebb és kiszámíthatóbb informatikai hátteret biztosít az intézmény működéséhez.

4. Rendezvény- és látogatói adatok

SZAKMAI RENDEZVÉNYEK	RENDEZVÉNYEK SZÁMA	RÉSZTVEVŐK SZÁMA
TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁK	4	670
ELŐADÁSOK	22	2134

MÚZEUMI RENDEZVÉNYEK	RENDEZVÉNYEK/PROGRAMOK SZÁMA	RÉSZTVEVŐK SZÁMA	
MÚZEUMPEDAGÓGIAI	általános iskolásoknak	18	568
FOGLALKOZÁSOK	középiszkolásoknak	39	1187
TÁRLATVEZETÉSEK	magyar nyelvű tárlatvezetések	206	4935
	idegennyelvű tárlatvezetések	129	2712
SZABADIDŐS GYERMEK- ÉS FELNŐTT RENDEZVÉNYEK	családi programok	18	378
	inkluzív programok (pl. szociálisan hátrányos helyzetűeknek vagy fogyatékos személyeknek szóló programok)	7	120
	múzeumpedagógiai programok	4	103
	tudásközvetítő programok	4	147
	közösségépítő programok	14	349
	tudományos programok	8	412

BEFOGADOTT, INTÉZMÉNYI SZERVEZÉSŰ RENDEZVÉNYEK, PROGRAMOK	NEM ismeretterjesztő programok egyéb programok	0	0
		1	25

KIÁLLÍTÁSOK LÁTOGATÓINAK SZÁMA	RÉSZTVEVŐK SZÁMA
TELJES ÁRÚ JEGYET VÁSÁRLÓK	6389
KEDVEZMÉNYES ÁRÚ JEGYET VÁSÁRLÓK	11381
EBBŐL CSOPORTOS JEGYET VÁSÁRLÓK	6368
INGYENES LÁTOGATÓK	4222
ÖSSZESBŐL DIÁKOK	9609
KÜLFÖLDI LÁTOGATÓK BECSÜLT SZÁMA	13927

ÖSSZLÁTOGATÓ, RÉSZTVEVŐ LÉTSZÁM ÉS ALKALMAK SZÁMA	FŐ	ALKALOM
SZAKMAI RENDEZVÉNYEK	2290	25
MŰZEUMI RENDEZVÉNYEK	10091	438
KIÁLLÍTÁSOK LÁTOGATÓINAK SZÁMA	21992	-
SAJÁT ÉPÜLETBEN MŰKÖDTETETT KIÁLLÍTÁSOK A TÁRGYÉVBEN (ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK)	-	1
SAJÁT ÉPÜLETBEN MŰKÖDTETETT KIÁLLÍTÁSOK A TÁRGYÉVBEN (IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK)	-	2
AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL KÜLSŐ HELYSZÍNEEN MŰKÖDTETETT KIÁLLÍTÁSOK A TÁRGYÉVBEN (IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS)	4577	4
AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL KÜLFÖLDÖN MŰKÖDTETETT KIÁLLÍTÁSOK A TÁRGYÉVBEN (IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS)	954	1
ÖSSZESEN:	39904	471

ÖSSZEFOGLALÓ

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány a 2025-ös évben végzett tevékenységével maradéktalanul eleget tett a jogszabályokban és az alapító okiratában rögzített közhasznú és közfeladat-ellátási kötelezettségeinek. Az intézmény működése során hatékonyan járult hozzá a kulturális örökség megóvásához, valamint kiállítóhelyként és muzeális intézményként biztosította a lakosság közművelődéshez való jogát. Emellett a Klapítvány szakmai és múzeumpedagógiai programjai révén közvetlen segítséget nyújtott a nemzeti köznevelési feladatok ellátásához is, támogatva a fiatalok identitástudat-formálását és toleranciára nevelését. A programok megvalósítása során a szervezet a beszerzések terén is teljes mértékben követte a törvényi előírásokat.

A beszámoló időszakában a szervezet kiemelkedő tudományos és kutatómunkát végzett. A munkatársak hét önálló kutatási projektet gondoztak, amelyek olyan hiánypótló területekre összpontosítottak, mint a női és a roma holokauszt tapasztalattörténete, a háború utáni felelősségre vonások, vagy a zsidó kivándorlási hullámok. A tudományos eredményeket nemzetközi szinten is megosztották: a kutatók 44 szakmai és ismeretterjesztő előadást tartottak, valamint 34 publikációt és két önálló kötetet jelentettek

meg. A Közalapítvány emellett több hazai és nemzetközi konferenciának, illetve workshopnak adott otthont, miközben sikeresen kidolgozta a jövőben nyíló győri és nagykanizsai állandó kiállítások szakmai forgatókönyvét is.

A Közalapítvány egyik legfontosabb, folyamatos pillére az áldozati nevek kutatása és regisztrációja volt. Az Áldozati adatbázisban tárolt nevek száma 2025-re elérte a 228 430-at, amelyből 187 012 név már szerepel a múzeum belső udvarán található Emlékfalon. Az év során a Nevek munkacsoport 1495 újonnan azonosított áldozat nevét helyezte el az emléktáblákon, és a lakossági érdeklődés folyamatosságát mutatja, hogy magánszemélyektől további 179 új áldozati adatlap érkezett be feldolgozásra.

Az oktatás és a múzeumpedagógia terén a központ szintén aktív társadalmi szerepet vállalt. Az iskolák számára szabadon hozzáférhető, online letölthető segédanyagokat biztosítottak, a holokausz magyarországi áldozatainak emléknapja alkalmából pedig rendhagyó kerekasztal-beszélgetéseket szerveztek diákcsoportoknak neves művészek és rabbik részvételével (pp. 16-17). A nemzetközi oktatási együttműködések sorában kiemelkedett a francia Yahad-In Unum szervezettel közösen tartott tanári szeminárium, valamint a folyamatosan és sikeresen működő „Füstbe szállt életek” elnevezésű, akkreditált távoktató pedagógus-továbbképzés.

A stabil és biztonságos működés fenntartása érdekében a Közalapítvány 2025-ben egy átfogó, megelőző jellegű informatikai modernizációt hajtott végre. Ennek keretében lecserélte a végpontok elavult számítógépparkját, felkészítve a rendszereket a Windows 11-re az októberben megszűnő Windows 10 támogatás miatt. Megújult a teljes intézményi Wi-Fi hálózat, korszerűsítette a szerverszobát és a szünetmentes tápegységeket, továbbá egy külső helyszínt is alkalmazó offsite mentési rendszert vezetett be az adatvédelem megerősítésére. Felhasználói szempontból fontos előrelépés, hogy javította a névkereső szoftver korábbi hibáját, és az áldozati adatbázis keresőjét közvetlenül integrálta a hdke.hu főoldalra.

A Közalapítvány társadalmi beágyazottságát és látogatottságát a számszerűsíthető adatok is hűen tükrözik. Az intézmény rendezvényein és kiállításain az év folyamán összesen 39 904 látogató és résztvevő fordult meg, a megvalósult programok és alkalmak száma pedig elérte a 471-et. A múzeumpedagógiai foglalkozásokon 57 általános és középiskolás csoport (összesen 1755 diák) vett részt, a regisztrált magyar és idegen nyelvű tárlatvezetések száma pedig meghaladta a 330 alkalmat. A kiállítások közönségéből a külföldi látogatók becsült száma megközelítette a 14 ezer főt.

A szakmai beszámoló alapján a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány a 2025. évben sokrétű munkát végzett. A szervezet nemcsak a szigorúan vett muzeális és gyűjteménygyarapítási kötelezettségeit teljesítette, hanem a transznacionális kutatások, a hazai és nemzetközi pedagógusképzések, valamint az emlékezetpolitika területén is jelentős eredményeket mutatott fel. Az elvégzett átfogó informatikai infrastruktúra-fejlesztés hosszú távon garantálja a pótolhatatlan nemzeti adatbázisok biztonságát és a stabil, modern intézményi működést, így a közalapítvány működése messzemenően szolgálta a közérdeket.